

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1996/22
KARAR NO : 1996/64

ÖZET : Kamulaştırılan yerler dışında ki taşınmaza, üzerinde bulunan yapı ve ağaçlara verilen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Bekir Eğilmez

Davalı : Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü-ANKARA

O L A Y : Davacı, Malatya Doğanşehir İlçesi, Polat köyü,

Tepecik mevkiinde bulunan eski parsel numarası 1617 ^{doğrusu} (1727), yenisi 4415 olan 43850 M² yerin, davalı idarece Polat barajı yapımı nedeniyle, kamulaştırılmaksızın, taşınmazın üzerinden 50-60 cm. lik verimli toprağın alındığı, mevcut kuyunun çalışmaz hale getirildiği, oturulabilir nitelikteki evin ^{ve} müstemilatının yıkıldığı, sulu ve verimli arazide bulunan muhtelif cins, yetişmiş meyve ve kavak ağaçlarının kesildiğini ileri sürerek, tespit edilen zararın tazmin edilmesi istemiyle 11.1.1991 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

DOĞANŞEHİR ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 17.11.1994 gün ve E.91/14, K.94/433 sayıyla; davanın, kamu kurumu olan DSİ nin, baraj yapımı sırasındaki kusurundan doğan zararın tazmin edilmesi istemi olduğu, davada kamulaştırmaksızın el atılan bir yerin bedeli değil, idarenin eyleminden doğan zararın tazmin edilmesinin istenildiği, 11.2.1959 gün ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararının II. kısmında açıklandığı üzere bu tür davaların çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı, aynı istekle, 12.6.1995 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ; 28.12.1995 gün ve 577-1217 sayıyla; davalı idarece kamulaştırma yapıldığı ileri sürülmekte ise de; dava konusu 4415 numaralı parselde kamulaştırma yapılmadan eylemler gerçekleştirildiği, idarece bir bölümü kamulaştırılan parselin 4416 nolu olduğu, bu nedenle 2942 sayılı Yasa'da öngörülen yöntemlere göre kamulaştırma yapılmadan başlanılan çalışmalar nedeniyle zarara sebebiyet verildiği, bununla kamulaştırmaksızın el atma fiili olup davanın çözümü adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar da temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

.../...

Davacının, adli ve idari yargı kararları arasında meydana gelen olumsuz görev uyumsuzluğunun giderilmesi istemine ilişkin 1.3. 1996 tarihli dilekçesi ile dosyalar, Mahkeme Başkanının 5.3.1996 gün ve 95/577 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

Böylece, 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Ertuğrul Taka'nın katılmaları ile yaptığı 8.4.1996 günlü toplantıda raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in, adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, baraj yapımı sırasında kamulaştırılmayan parselde yapılan çalışmalar nedeniyle meydana gelen zararın tazmin edilmesi istemine ilişkindir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 18.12.1953 gün ve 6200 sayılı Yasayla, yer üstü ve yer altı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmayı sağlamak amacıyla kurulmuş; Yasa'nın 2. maddesinde kurumun görev ve yetkileri arasında taşkınları önlemek, sellere karşı koruyucu tesisler meydana getirmek, sulama tesisleri kurmak, akar sularda ıslahat yapmak gibi hususlar ve benzeri yükümlülükler sayılmıştır. Aynı Maddenin (n) bendinde genel müdürlüğü görevi içinde bulunan işlerin yapılmasına lüzumlu arazi ve taşınmazları, yasalarına göre muvakkat olarak işgal etmek, veya kamulaştırmak veya satın almak yetkisi de tanınmıştır.

4.11.1983 gün ve 2942 sayılı Kamulaştırma Yasası'nın 1. maddesinde kamulaştırma: Devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından, kamu gücüne dayanılarak, kamu yararı için gerekli ve özel kişilere ait taşınmaz malların ve kaynakların, kanunda gösterilen esas ve hükümlere göre, yetkili organlarca verilen karar uyarınca, parası peşin ödenerek mülkiyetinin alınması veya irtifak hakkı kurulması olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yasa'nın acele işlerde elkoymaya ilişkin 16. maddesinde: Kamulaştırma işlemlerine ilişkin yürütmenin durdurulması kararı verilmedikçe veya kamulaştırma 6. maddenin son fıkrası uyarınca yapılmış ise davaların sonucu beklenmeksizin, kamulaştırılması yapılan taşınmaz mala hemen el konulmasına idarece zorunluluk görüldüğü hallerde

.../....

taşınmaz malın takdir olunan kıymeti milli bankalardan birisine yatırılarak makbuzu, ilgili belge örnekleri ile birlikte mahkemeye verilip, taşınmaz malın durumunun tespiti istenir denilmektedir.

2942 sayılı Yasa'nın 25. maddesinde ise: "hakların kullanılması borçların yerine getirilmesi bakımından kamulaştırma işlemi mal sahibi için 13. madde uyarınca yapılan tebligatla, idare için tebligata çıkarmakla başlar..." denilmektedir.

Devlet Su İşleri 9. Bölge Müdürlüğü'nün idare mahkemesine verdiği 13.12.1995 gün ve 3337 sayılı cevapta: Polat Barajı sulama projesi için kamu yararı kararı ve proje bünyesinde yer alan, köy sınırları içinde bulunan 1616, 1617, 1727 numaralı parsellerin kamulaştırılmalarına ilişkin 11.6.1987 gün ve 9719 sayılı "olur"un alındığı, kamulaştırmanın ise, 1727 nolu, parselin 5750 M² si için yapıлып kıymet takdiri yaptırılarak kamulaştırma bedelinin Akpınar Ziraat Bankasına yatırıldığı ve davacının kamulaştırılan 5750 M² taşınmazın ferahlığını verdiği ve bedelini de bankadan tahsil ettiği bildirilmektedir.

Davacının, asliye hukuk mahkemesine yaptığı 19.4.1994 tarihli açıklamasında da: ilk dava dilekçesinde yer alan 1617 nolu parselin yanlış yazıldığı, doğrusunun 1727 olup, kamulaştırmanın bu parselin 5750 M² sine, yeni 4416 nolu parsel ile ilişkin bulunduğu, davalarının ise eski 1727 parselin geriye kalan ve yeni numarası 4415 olan 43850 M² lik taşınmaz olduğunu ifade etmiştir.

Bu durumda idarenin, çalışmaları esnasında kamulaştırılmayan yerlere zarar verdiği ileri sürülmekte olduğu anlaşılmakta olup bu da, haksız fiil yani kamulaştırmasız el atma niteliğinde olduğundan, meydana gelen zararın tazminine ilişkin davanın çözümü adli yargı yerine aittir.

Nitekim Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 gün ve 58/17; 59/15 sayılı kararının III. bölümünde de bu yöndeki görüş yer almıştır.

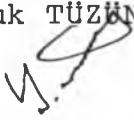
Açıklanan nedenlerle davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi, Doğanşehir Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

.../....

15/11/95
P.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Doğanşehir Asliye Hukuk Mahkemesinin 17.11.1994 günlü, E.91/14, K.94/433 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 8.4.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk Tüzün

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Ertuğrul Taka

Bu karara Resmî gazete'de
yayımı uygundur.

Başkan

